

Toespraak

van de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, prof.dr. J.A. Bruijn

Herdenking H. (Hans) van den Broek (1936-2025)

datum 18 maart 2025

Op zaterdag 22 februari jl. overleed Hans van den Broek, op 88-jarige leeftijd. Hij was op drie dagen na twintig jaar minister van staat, sinds 25 februari 2005. Het grootste deel van zijn leven was Van den Broek betrokken bij en dienstbaar aan de Nederlandse, Europese en internationale politiek.

Ik heet zijn familie, vrienden en de minister-president welkom bij deze herdenking.

Henri - Hans - van den Broek werd op 11 december 1936 geboren in Parijs. De oorlog bracht het gezin Van den Broek door in Londen. Geen wonder dat hij zich later met gemak op het internationale toneel zou bewegen.

Van den Broek haalde zijn gymnasiumdiploma aan het Lyceum voor het Gooi in Hilversum en studeerde Nederlands recht in Utrecht.

In 1970 werd hij voor het eerst politiek actief, als lid van de gemeenteraad van Rheden voor de KVP. Zijn politieke talent viel op en hij maakte de stap naar de landelijke politiek toen hij in 1976 werd gekozen als lid van de Tweede Kamer.

In de turbulente jaren tachtig met grote internationale spanningen en veranderingen, was Van den Broek eerst staatssecretaris en vervolgens minister van Buitenlandse Zaken. Hij koos nadrukkelijk voor stille diplomatie in plaats van 'megafoondiplomatie', zoals hij dat noemde.

Als minister van Buitenlandse Zaken was Van den Broek niet zo vaak in de Eerste Kamer, omdat buitenlandse betrekkingen per slot van rekening meer uit diplomatie en beleid bestaat, en minder uit wet- en regelgeving. Toch was er genoeg aanleiding voor debatten in de senaat, zoals in 1986 over een overeenkomst met de Verenigde Staten over het plaatsen van kruisvluchtwapens in Nederland, en in 1992 over het Verdrag van Maastricht.

In het eerste debat zei Van den Broek dat de regering zich constant bewust was van de beklemming en de risico's van de voortgaande wapenwedloop, maar, zo zei hij, 'tegelijkertijd dient het onverminderde streven naar wapenbeheersing niet zodanig te worden geïsoleerd, dat de primaire doelstelling van het voorkomen van oorlog wordt verdrongen.'

Het debat over het Verdrag van Maastricht was tegelijk een van zijn laatste debatten als minister, omdat toen al bekend was dat hij de nieuwe Eurocommissaris zou worden. In reactie op de felicitaties van de senatoren zei hij dat hij de stap naar Brussel 'met overtuiging maakte, ook al omdat de Europese Gemeenschap voor de zoveelste keer een heel moeilijke periode in haar bestaan doormaakt.'

Nadat hij in 1999 stopte als lid van de Europese Commissie, was Van den Broek onder andere voorzitter van Instituut Clingendael, voorzitter van de Wereldomroep en voorzitter van de Carnegie Stichting.

De bijdrage van Hans van den Broek aan de Nederlandse en Europese samenleving, aan de positie van Nederland en Europa in de wereld, en aan de Nederlandse parlementaire democratie is van grote waarde geweest. Zijn verbondenheid met het openbaar bestuur en het algemeen maatschappelijk belang zijn een voorbeeld voor velen.

Wij herdenken hem vandaag dan ook met het grootste respect. Moge dit respect en de waardering voor zijn verdiensten voor ons land tot steun zijn voor zijn familie en zijn vrienden.

Ik geef het woord aan de minister-president.